

Nr 61

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall jämte motioner.

Propositionen

I proposition nr 1968: 138 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att anta därvid fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 4 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall.

I propositionen föreslås höjning av den s. k. bilaccisen för att kompensera det inkomstbortfall för staten som följer av att handeln med begagnade personbilar, enligt vad som föreslås i prop. 1968: 137, undantas från mervärdeskatt. Höjningen av bilaccisen kan beräknas medföra en intäktsökning av 80 milj. kr. för år räknat och motsvarar ca 2 % av bilpriserna.

De ändrade bestämmelserna föreslås träda i kraft den 20 november 1968.

Författningsförslaget har följande lydelse.

Förslag

till

Förordning

**om ändrad lydelse av 4 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545)
angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall**

Härigenom förordnas, att 4 § förordningen den 23 november 1956 angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

Omsättningsskatten utgår för personbilar och lastbilar Omsättningsskatten utgår för personbilar och lastbilar

¹ Senaste lydelse av 4 § se 1966: 19.

(Nuvarande lydelse)

med det antal kronor, som motsvarar 155 procent av det tal, vilket angiver fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 195 kronor för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor.

För motorcyklar utgör skatten 255 kronor därest fordonets tjänstevikt ej överstiger 75 kilogram, 335 kronor därest tjänstevikten är högre men ej överstiger 160 kilogram samt eljest 505 kronor.

(Föreslagen lydelse)

med det antal kronor, som motsvarar 190 procent av det tal, vilket angiver fordonets tjänstevikt uttryckt i kilogram. För bilar med högre tjänstevikt än 1 600 kilogram skall därjämte tillägg göras med 240 kronor för varje fullt femtiotal kilogram, varmed tjänstevikten överskjuter 1 600 kilogram. Skatten avrundas i förekommande fall till närmast lägre helt tiotal kronor.

För motorcyklar utgör skatten 300 kronor därest fordonets tjänstevikt ej överstiger 75 kilogram, 400 kronor därest tjänstevikten är högre men ej överstiger 160 kilogram samt eljest 600 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 20 november 1968.

Vid tillämpningen av denna förordning gäller icke 62 § andra och tredje styckena frihamnsstadgan den 8 november 1935 (nr 553).

Har motorfordon sålts inom landet till bestämt pris genom skriftligt avtal före den 23 oktober 1968 men har skattskyldighet icke inträtt före den 20 november 1968, utgår skatt enligt de äldre bestämmelserna, om priset icke kan höjas med belopp som motsvarar skattehöjningen.

Motionerna

Yrkanden

Utskottet behandlar i detta sammanhang följande motioner, i vad de avser det i propositionen framlagda förslaget, nämligen

1) motionerna I: 992 av herr Gösta Jacobsson och II: 1256 av herr Magnusson i Borås, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att handeln med begagnade motorcyklar undantas från mervärdeskatten.

För den händelse att detta yrkande till äventyrs icke skulle komma att av riksdagen bifallas, yrkas i andra hand att höjningen av bilaccisen ej skall omfatta motorcyklar;

2) motionerna I: 1020 av herr Sveningsson och II: 1290 av herr Nordgren m. fl., vari hemställts, att en dispensregel beträffande bilaccisen för tidigare tecknade avtal införes;

3) motionen II: 1268 av herr Werbro, vari hemställts,

a) att riksdagen måtte besluta att begagnade motorcyklar, som är eller tidigare varit intagna i bilregistret, undantas från den beskattning som föreslås i proposition nr 138,

b) att 8 § 11 i förslaget till förordning angående ändring i förordningen den 6 juni 1968 (nr 430) om mervärdeskatt får följande lydelse:

»Begagnad personbil och begagnad motorcykel, när sådan vara omsättes inom landet.»

Motivering

I: 992 och II: 1256

I proposition nr 137 föreslår Kungl. Maj:t bl. a., att handeln med begagnade personbilar skall undantas från mervärdeskatten. Samtidigt föreslås i proposition 1968: 138 att den s. k. bilaccisen skall höjas för att kompensera det inkomstbortfall för staten som följer av att handeln med begagnade personbilar undantas från mervärdeskatten. Höjningen av bilaccisen motsvarar ca 2 % av bilpriserna.

Enligt förslaget skall emellertid höjningen av accisen även omfatta motorcyklar. Av proposition nr 137 framgår samtidigt att undantaget från mervärdeskatt endast skall avse personbilar. Detta betyder med andra ord, att motorcyklar kommer att belastas med höjd accis samtidigt som handeln med begagnade motorcyklar omfattas av mervärdeskatten, vilket måste vara en inkonsekvent ordning. Enligt motionärernas mening bör därför riksdagen besluta antingen att höjningen av accisen icke skall gälla motorcyklar eller också att handeln med begagnade motorcyklar i likhet med personbilar undantas från mervärdeskatt.

När det gäller frågan om vilken av dessa lösningar, som är den mest ändamålsenliga, talar enligt motionärernas mening övervägande skäl för att handeln med begagnade motorcyklar undantas från mervärdeskatten. De förhållanden, som enligt propositionen motiverar att handeln med begagnade personbilar undantas från mervärdeskatten, äger nämligen tillämpning även på handeln med begagnade motorcyklar. Handeln med motorcyklar bedrivs under samma former som handeln med personbilar och samma risker finns här för att genom beskattningen handeln med begagnade motorcyklar kommer att äga rum under svårkontrollerade former. Den nuvarande ordningen i fråga om allmän varuskatt för begagnade motorcyklar har haft ogynnsamma konsekvenser till följd härav.

I: 1020 och II: 1290

I proposition 1968: 138 föreslås att den särskilda omsättningsskatten för motorfordon (den s. k. accisen) med verkan från den 20 november 1968 skall höjas.

För bilåterförsäljarna kan emellertid ett speciellt förhållande komplicera situationen. Om återförsäljarna enligt förutsättningarna tecknat avtal med en kund utan skatteklausul och leverantören icke kan leverera fordon med de gamla accisbeloppen kommer återförsäljarna inte att kunna utfå mellanskillnaden av kunden. Någon dispensregel finns inte intagen i förslaget.

Mot denna bakgrund är en sådan dispensregel motiverad i den nya författningen att bilförsäljare som före den 23 oktober 1968 tecknat skriftligt avtal till bestämt pris om försäljning av accispliktigt fordon till konsument erhåller befrielse från den högre accisen under förutsättning att priset icke kan höjas med belopp som motsvarar skattehöjningen.

II: 1268

Kungl. Maj:t föreslår i proposition nr 138 en höjning av bilaccisen för att kompensera det inkomstbortfall för staten, som följer med att begagnade personbilar undantas från mervärdeskatt.

Genom ett beslut i enlighet med propositionen kommer begagnade personbilar att undantas från skatteplikt i detta avseende men begagnad motorcykel att beläggas med skatt i likhet med vad som gäller för sådana fordon, vilka inte är eller tidigare varit upptagna i bilregistret. Samma bestämmelser bör gälla för begagnade personbilar och begagnade motorcyklar.

Utskottet

Förslaget i den förevarande propositionen är närmast motiverat av de överbäganden rörande beskattningen av begagnade bilar, som redovisas i den samtidigt framlagda propositionen om ändringar i förordningen om mervärdeskatt (prop. 1968: 137). Sistnämnda proposition och därmed sammanhängande motionsyrkanden behandlar utskottet i annat sammanhang.

Frågan om beskattningen av de begagnade bilarna har som utskottet redovisade i sitt av värriksdagen godkända betänkande (BeU 1968: 45) med anledning av propositionen om mervärdeskatt erbjudit speciella problem. De lösningar som diskuterats i sammanhanget har haft skilda för- och nackdelar och någon av alla accepterad lösning har inte kunnat presenteras med hänsyn till bl. a. de skiftande förhållanden som råder inom bilhandeln. Utskottet framhöll i våras att det i princip var angeläget att en så betydande marknad som handeln med begagnade bilar på något sätt införlivades i mervärdeskattesystemet. Samtidigt uttalade utskottet farhågor för inkomstbortfall i samband med de då diskuterade lösningarna. Finansministern, som tagit fasta på riskerna för skattebortfall, förordar nu att handeln med begagnade bilar ställs utanför mervärdeskatten och att härigenom uppkommande inkomstbortfall kompenseras genom en höjning av bilaccisen, motsvarande en prishöjning på de nya bilarna med ca 2 procent.

Utskottet vidhåller sin principiella inställning att en generell indirekt beskattning av mervärdeskattens typ bör ha så få undantag som möjligt. För närvarande måste läget emellertid bedömas så att finansministerns förslag utan tvekan innehåller den lösning som från kontrollteknisk synpunkt ger det bästa resultatet. Utskottet anser sig därför i princip kunna tillstyrka att

de begagnade bilarna undantas från skatteplikt till mervärdeskatt och att det härigenom uppkommande skattebortfallet kompenseras genom en höjning av bilaccisen.

I förevarande proposition förordas också att accisen på motorcyklar höjs i motsvarande grad som för de begagnade bilarna dock utan att något undantag från mervärdeskatten för de begagnade motorcyklarna föreslås i propositionen om mervärdeskatt. Med anledning härav har i motionerna I: 992 och II: 1256 yrkats att de begagnade motorcyklarna undantas från mervärdeskatt och alternativt att accisen för motorcyklar bibehålls oförändrad. Yrkandet i motionen II: 1268 synes ha samma syfte.

Utskottet vill erinra om sin tidigare uttalade principiella inställning att undantag från mervärdeskatten bör begränsas så långt det är möjligt. Ett undantag från mervärdeskatten för begagnade motorcyklar skulle utan tvivel leda till krav på undantag också för andra varor. Det förtjänar framhållas att det nu gällande undantaget från skattskyldighet till allmän varuskatt för begagnade personbilar inte inbegriper begagnade motorcyklar. Utskottet kommer därför att avstyrka yrkandena om undantag från skatteplikt till mervärdeskatt för begagnade motorcyklar. Under sådana förutsättningar kan emellertid ifrågasättas om höjningen av bilaccisen bör omfatta motorcyklar. Det enda skäl som skulle kunna åberopas till stöd för en dylik åtgärd är behovet av ökade skatteinkomster för att kompensera bortfallet av mervärdeskatt genom undantaget för de begagnade personbilarna. Om man med ledning av omsättningen av motorcyklar under senare år beräknar inkomstökningen genom den höjda motorcykelaccisen finner man att den knappast kan väntas överstiga 200 000 kr., medan bilaccisen totalt under nästa budgetår kan väntas ge statsinkomster på närmare 400 milj. kr. Med hänsyn härtill anser utskottet sig böra avstyrka förslaget om höjning av accisen på motorcyklar.

Höjningen av bilaccisen avses träda i kraft den 20 november 1968. I ikraftbestämmelserna föreslås ett stadgande av innebörd att om motorfordon sålts inom landet till bestämt pris genom skriftligt avtal före den 23 oktober 1968 men skattskyldighet inte inträtt före den 20 november 1968, skatt skall utgå enligt de äldre bestämmelserna, om priset inte kan höjas med belopp som motsvarar skattehöjningen.

I motionerna I: 1020 och II: 1290 begärs en dispensregel beträffande avtal som träffats före den 23 oktober 1968.

Såvitt utskottet kan finna är motionärernas önskemål redan i praktiken tillgodosedda genom den nyss återgivna bestämmelsen och utskottet avstyrker alltså detta yrkande.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet

A) att riksdagen — med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 138 samt motionerna I: 992 och II: 1256 samt

motionen II:1268 i vad dessa motioner avser proposition nr 138 — antar det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 4 § förordningen den 23 november 1956 (nr 545) angående omsättningsskatt å motorfordon i vissa fall med den ändringen att 4 § erhåller följande såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Utskottets förslag)

4 §.

Omsättningsskatten utgår — — — — — tiotal kronor.

För motorcyklar utgör skatten 300 kronor därest fordonets tjänstevikt ej överstiger 75 kilogram, 400 kronor därest tjänstevikten är högre men ej överstiger 160 kilogram samt eljest 600 kronor.

För motorcyklar utgör skatten 255 kronor därest fordonets tjänstevikt ej överstiger 75 kilogram, 335 kronor därest tjänstevikten är högre men ej överstiger 160 kilogram samt eljest 505 kronor.

B) att riksdagen avslår motionerna I: 1020 och II: 1290.

Stockholm den 7 november 1968

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Einar Eriksson (s), Yngve Nilsson (h), Stefanson (fp), Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson (h), Lundström (fp), Paul Jansson (s) och Stadling (s); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (h), Brandt (s), Allard (s), Asp* (s), Andersson i Essvik* (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Carlsson i Västerås (s), Larsson i Umeå (fp), Öhvall (fp) och Börjesson i Falköping (cp).

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.